

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.
За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.

За све остале земље годишње
30 фран. у злату, на по године
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом уз
упутницом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногораца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Радаковићу, к. д. аген-
ту у Котор. Дописа се шаљу
уредиштво. Рукописи се не вра-
ћају.

За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифра
по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

и

НИКОЛА I.

по милости Војвој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог нашег Министра
Војног пронаводимо:

у чин артиљеријског поручника Стојеђе
војске господина Вука М. Лепетића, доса-
дањег артиљеријског потпоручника књаж.
Бугарске војске

и постављамо га за помоћника технич-
ког одејка у Министарству Војном.

Наш Министар Војни нека извр-
ши овај указ.

Ријека Црнојевица, 11 марта 1904 год.

Никола I.

Министар Војни

В. Пламенац с/р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Њ. Њ. Кр. В. В. Књаз На-
сљедник и Књагиња Милица повра-
тили су се данас из Бара.

— Госпођа баронеса од Кун,
супруга аустро-угарског министра
ревидента, приспјела је јуче на Це-
тиње.

— Госп. Деларош-Верне, фран-
цуски отпавник послова, стигао је
прошле суботе са својом супругом
на Цетиње, одакле се је у сријоду
у јутро повратио у Дубровник гдје
ће предати госп. Сухару управу
повјерене му мисије и отпутовати
у Француску.

— Његово Краљ. Височанство
Господар благоизволио је одликовати
госп. Деларош Верне-а III-ћим сте-
пеном Данилова ордена.

— Госп. Коломац од Канја,
аустро-угарски вице консул, отпу-
товао је на осуство.

ЦЕТИЊЕ, 13 марта.

Велесиле и рат.

Рат на Далеким Истоку траје
више од мјесец дана, а крај му се
ни издалека још догледати не може.
Но како ствари данас стоје, може се,
и ако не сасвим поуздано, рећи, да је
бар избјегнута опасност, да и Јев-
ропа буде у тај рат улетена. Стра-
ховало се је у два правца. Опште је
мишљење било, да ће најприје ушљед
руско-јапанског рата покрет у Ма-
кедонији увести већи мах и опаснији
карактер, а за тим, да ће Фран-
цуска и Инглеска ступити у ратну
акцију због својих различитих саве-
ва. Стање се је међу тим у једном и
другом правцу знатно побољшало.

Кад је рат букнуо, мислило се је,
да ће се извјесне јевропске државе
користити приликама и тражити на
Балкану — пошто је Русија заузета
источно-азијским ратом — да та-
мо прошире сфере својих интереса, а
евентуално и да окупирају коју од
области јевропске Турске. Је ли од
тога штогод у истини било, или
није — факт је, да на остварење тих
планова данас нико више не поми-
шља. Голуховски је у више пута све-
чано нагласио, и ако је Русија упле-
тена у рат, да руско-аустријски спо-
разум односно Балкана непромјен-
љиво и даље постоји и да руски
управ на Балкану није ни мало

ослабио. И Турска, како изгледа,
дошла је до увјерења, да руско-јапан-
ски рат неће ни за њу уродити ци-
јећем, те се већ према томе и почи-
ње уређивати. Најослије и македон-
ски уставак осјетно опада, те је та-
ко и опасност, која је отуд Јевропи
пријетила, бар за сада отклоњена.
Друго питање, т. ј. да би се Фран-
цуска и Инглеска могле ванлести у
рат, како су давањима изгледа, ме-
даје такође повода особитом стра-
ховању. Преговори, која се у пото-
ње вријеме воде између оне двије
државе, и ако вијесу још довели до
жељених резултата, показују ипак и
на једној и на другој страни добру
вољу за вближењем.

И за сјеверну Америку држало
се је, да ће примити активног учас-
ћа у рату. Нема сумње, да су Са-
везне Државе имале, ако не директ-
но, а ово бар индиректно, осуд-
ног утицаја на почетак руско-јапан-
ског оружаног сукоба. Ма каква
увјеравања из Вашингтона долазила,
Јапан се никад на рат с Великом
Русијом ријешно не би. да вије мо-
гао рачуњати на ма какву помоћ
било Инглеске, било сјеверне Аме-
рике. Сад се међу тим и ту обрт
догодио. Американци су јури прак-
тични и прије свега добри трговци,
па већ почињу увиђати, да би за
њихове трговачке интересе много
опаснији могло бити побједоносна
Јапан, него побједоносна Русија. Они
данас на сна уста говоре, да се Ја-
панци, кад би случајно побједили,
не би могли свосити и с њима не
би могле било ни говорити. Поред
овога, овај преокрет проузрокован
је још и тим, што је Русија кад је
опазила симпатије Американца за
Јапан, оговрала многе своје наруд-
бине, што их је у Америци била
учинила, а тим је у Америци тач-
ка у најосјетљивије мјесто — деп.
Одушевљење американске штампе за
Јапанце морају сад да плаћају аме-
рикански трговци. Ето због чега су
сад почеле у Америци изјаве симпа-
тија за Русију.

Из свега овога јасно се види,
да је Јапан остао усамљен, и да је
Русија дата прилика, да се с њим
самим разрачуна. То су требали
државници у Токију добро да про-
мисле и да знаду, да се нарочито
на Инглеску нијесу могли ослаонити.
Данас је већ свакоме познато, да
Русија није жељела овај рат, но да
ју је Јапан на то навукао; данас су
увјерени и тамо, гдје су се у почет-
ку сипале симпатије за Јапан, да по-
бједу Јапана и пораз Русије не же-
ли ни Јевропа ни Америка, а то још
и с тога, што би се побједом Јапана
могао поново изазвати боксерски уста-
нак у Китају, који би довео у опа-
сност положај свију тамо заинтересованих
велесила, јер Боксери не би
разбртали, ко је Инглец, а ко Рус
или Француз.

ФРАНЦУСКО-ИНГЛЕСКИ ОДНОСИ.

Поводом неочекиване промјене,
која је настала у француско-ингле-
ским односима ушљед руско-јапан-
ског рата „Новоје Време“ пише:

Још у децембру прошле године
односи између Француске и Ингле-
ске почели су били примати све
више пријатељски карактер: потпи-
сана је била конвенција о мирном

рјешавању међусобнијех спорнијех
питања и почели су били преговори,
да се закључи међу њима један та-
кав споразум, којим би се разрије-
шале све супротности и питања,
која разједињују инглеске и фран-
цуске дипломате. Но почетак руско-
јапанског рата зауставио је те пре-
говоре, а из Париза се јавља, да
преговори „нијесу прекинати,“ али
да ће по свој прилици бити одло-
жени на дуго времена.

Као што је познато, традицио-
нално инглеско-француско супар-
ништво засновано је у главном на
темељу односа у колонијалној поли-
тици. Французи не могу да опросте
Инглесима ону велику колонијалну
империју, што им је они одувеше
мало по мало у времену од 1688 до
1815 године. Инглесима је опет до-
садно, што им је енергична поли-
тика Француске у сјеверној Африци,
почевши од 1830 г., наврнула много
удараца и отргла Великој Британији
много лакомијех залогја.

Због овога у полемици, која се
води међу француским и инглеским
журналистима у питању о обна-
вљању преговора о пријатељском
споразуму (entente cordiale), суштина
се спора креће око колонија и коло-
нијалних проширења.

Инглеско становништво у овом
питању врло је чудновато. Они се
старају да увјере Французе, да Фран-
цуска не треба у опште да води
колонијалну политику; да су се сва
њена прекоморска подухвела сврша-
вала потпунијем неуспјехом и да
колоније много више коштају Фран-
цуску, него што јој дају. Као главни
аргумент, на који се често пови-
јају инглески полемичари, јест то,
што се становништво Француске не
умножава, па зашто онда, да се ко-
лонизирају туђи крајеви, кад стано-
вништво ни у самој Француској не
расте?

Нама се чини, да се у томе ар-
гументу садржи више злоће, него
истине и поврњавања основнијех прин-
ципа колонијалне политике. Насеље-
ност неке земље не расте врло че-
сто због тога, што дотична земља
није у стању да исхрани већу ко-
личину народа. Рађања се повећа-
вају, чим нају ново земљиште за
живоњање. Мислимо, да не треба уз-
имати као озбиљна она разлагања,
која се оснивају на некаквом фран-
цуском „разврату,“ и тврде, да
се француска нација налази у опа-
дању.

Према томе аргумент о неумно-
жавању становништва иде против
онијех, који би савјетовали Фран-
цуској, да се откаже од колонијалне
политике. Рађања у Алжиру готово
су за 2½ пута већа од рађања у
Француској, па зашто је то тако,
кад тамо живе исти „развратни“
Французи?

Ми вјерујемо, да је будућност
Француске баш у њеној широкој
колонијалној политици. То доказује
историја прошлијех вјекова и љето-
пис онијех чудеснијех успјеха, што
их је она постигла у својој новој
афричкој империји, са становништ-
вом не више од 10 милијона.

Према овоме, ми мислимо — за-
вршује „Н. Време“, — да ће спо-
разум између Француске и Ингле-
ске тек онда бити сталан и задо-
вољавајућ, ако тај споразум даде

Француској сталне и повољне гара-
нције у свијем текућим питањима
њене колонијалне политике, почи-
њући, разумије се, са Мисира.

Један предлог к програму за прославу стогодишњице ослобо- ђења Србије.

Да би стогодишњица српског устан-
ка, коју ове године српски народ свечано
прославља, била од што заматнијег зна-
чаја за ријешење балканског питања у
опште а особито за српско питање, г. Чедо
Мијатовић износи у „Тргов. Гласнику“ овај
пажње достојни предлог:

Од свега што видимо да се у Србији
ради и од свега што чујем, да се за про-
славање прве српске револуције спрема,
највише, да је нама великошколска омла-
дина најрефреније инспирисана била, кад је
предузела споразумјевање и управо бра-
твљење с омладином бугарском, и још
особито ако је истина, да је позвала и ру-
мунску и грчку омладину на такво спо-
разумјевање с омладином српском и бу-
гарском. Мисао која ту акцију покре-
ће, од највећег је политичко-моралног
значаја. Одавна се у Србији није предузе-
ла таква акција, која може имати тако
срећних судбоносних последица за слободу
и независност народа балканских, као
та акција наше омладине. Мене је лично
она живо обрадовала и испунила новим
надањима, да ипак могу настати бољи дани
за балканске земље. На њој треба омлади-
ни нашој радосно и искрено четитати.

Ја бих још пошао један корак даље.
Један велики и врло убједљив аргу-
ментат онијех јевропских политичара, који
налазе да је чак у интересу мира јевроп-
ског и у интересу културе и напретка,
да се балканске земље подијеле међу двије
или три велике силе, лежи баш у томе
што се тврди, да се народи балкански
између себе мрзе и гоне, да међу њима
мира и споразума не може бити. Треба
тај аргумент оборити доказом да међу
народима балканским може бити и мира
и споразума, па и више од тога — да
може бити међу њима сталног пријатељ-
ства и братства. Један lijep корак к ства-
рању таквог доказа имамо у српској акци-
ји наше омладине. Она је за сада најзна-
чајнија и најљепша нумера у програму за
прославу службе Карађорђевог и његових
јунака српској народној мисли.

Не треба на томе да остане. Понав-
љам да ми се чини, да би добро било, да
се пође један корак у томе правцу даље.

Да сам ја српски министар спољних
послова данас, ја бих имао дрскост да др-
жављама балканским предложим, да се њи-
хови премијери састају на конференцију,
иа да на њој донесу одлуке: да су сви на-
роди балкански сложни у примитију, да
балканске земље треба да припадају само
балканским народима, да сви народи бал-
кански поимају солидарности својих инше-
реса, и да су вољни да свијести о тој соли-
дарности развијају, да су шардо одлучни,
да умјереношћу и уважљивим концесијама
покушају уклонити сваки повод неспоразу-
јима између себе, те да на темељу правде
и истине, а у интересу опште сигурности и
независности, подижу и развију односе искри-
ног пријатељства и братства, евентуалне
односе политичког савеза за заједничку одбра-
ну. Нема балканске државе, нити има кога
балканског народа, који би се уструча-
вао, да на такве резолуције пристане. Нема
те велике силе, која би имала дрскост, да
такве одлуке осуди, а има их повисе њих,
који су и увиђачни и великодушни, па би
им јавно аплаудирали. И још би им двије
револуције предложио: 1. Да најавимо и
да се ангажујемо сви, да се заједнички
потрудио у садашњим приликама око
одржања мира на Балкану, и да прпо-
могнемо поштено и часно да се реформама
поправи стање народа у свима провинца-
јама Турске у Јевропи; и 2. да сви са
симпатијом поздравимо покрет међу Ар-
бавасима, да се као засебна и самоуправна
народност организују.

Савршено добро разумијем, да би се
могло наћи повисе разлога, са којих би
се кр. српска влада у давањима приликама
тешко ријешила да узме такву иницијативу.
Али што државна влада не може, често

артуреку дуку, чита се ово: „Неуспјех свој Јапанца приписују томе, што је „Ретанган“ на њих сасуо оштру ватру из својих топова и што су руски пројектори бацали осветљивујућу свјетлост“. Тако су зраци свјетлости изврсно послужили у морској битци. Један руски писац тумачи ту појаву овако: Ко није лично искусио неодољиву утисај огромног рефлектора са ратног брода, тај може тешко да то добро схвати. Прије двије године случајно сам у Севастопољу доспико на дохват те јаке свјетлости и остао ми је трајан утисак. Тада су биле у завањској луци велике маневре. У вече вратиле се велике оклопаче у луку.

Са својим познаницима у то сам вријеме шетао по обали. Била је права јужна ноћ са густом помрачношћу. Изненада почела је једна оклопача бацати широке снопове свјетлости према завањској луци. Куда је год допирала свјетлост, сав крај био је пуним сјајем обасјан, као да је дан. Пред нама се створила управо чаробна слика. Одједном окрене се према нама и обасја нас. Необична јакота свјетлости с мјеста нас сасвим заслијепи и за два три тренутка нијесам управ ништа видио. То је на нас тако силно дјеловало, да смо и онда, када је рефлектор сврнуо с нас своје араке, затаили по тмини, не могући никако знати, гдје смо. Мислим, да се помоћу таквијех периодичних струја свјетлости, нарочито ако се брао мијењају ефекти јаке свјетлости и непрегледне таме, може свако смести и у забуну довести.

Књижевност, умјетност и просвјета

(Школска прослава стогодишњице првог устанка у Биограду). У недељу 7 марта, око 9 часова прије подне испустило се на Калмегдану око 4000 мушке и женске дјеце, ученика престоницких основних школа, и одатле су, са својим наставницима и наставницама, подијељени у групе и по школама, носећи вијенце, цвијеће и требојке, уз пратњу војне музике оштили Кнез Михајловом улицом и Терзачијама на крагујевачки пут, поред кога на Врчачу лежи споменик изгинулим борцима при освајању Биограда, те да укажу своју пошту, да над њиховим гробовима очитују тешку молитву и на споменик, који прича о њиховој херојској смрти, подложе својом дјечом руком вијенце и цвијеће. Са Калмегдана кренула су се дјца на споменик, у готово бескрајном низу, пјевајући патриотске пјесмице и праћена мношвом патриотском музиком општине и другим угледним личностима. Дивно је било посматрати те малишане, како по такву војну музику корачају, весело умишљајући тробјачама. Пред спомеником постројише их наставници у редове, па кад војна музика засвира „на молитву“, четири хладе малишана скидоше своје капе и очиташе топлу молитву за покој душе својих предака, чије кости, испод њихових ножица, бораве пјечни саяк. Последње извршенога помена по првеноме реду, држао је учитељ *Мил. Сретеновић* дјечади пригодно глор, споменувши им заслуге оних, који су на томе мјесту пали и чија јуначка смрт за славину треба да загрије Српчиње топли родољубљем. У а пјесму „*Од Босне се*“ положише дјеча вијенце пред споменик.

Тој свечаности присуствовао је као изасланик Његовог Величества Краља министар просвјете *Љуба Давидовић* са особљем министарства. Од споменика кренула су се дјца, опет у дугој поворци пред Двор Њ. В. Краља да поздраве Господара, али се капије дворске широм отворише и пропустише Српчиње и Српкиње у само дворште, гдје пред малишане изађе Њ. В. Краљ са цијелом својом породицом. Та пашња Краљева необично је обрадовала дјечади, која почеше одушевљено клидати Краљу и члановима Његовог дома. Ушавши у средину њихову, Њ. В. Краљ рекао је околу Њега искушеним Српчињима, да им благодарим, што су на данашњи дан дошли да поздраве свога владара, свога оца. „Учите и историја“ рекао им је Краљ, ко је био Карађорђе и његови другови, да мислим, да ћете и ви исто тако љубити нашу отаџбину као и они. Живјели моји млади Српчињи! Пошљедње ријечи Краљеве дјеча прихватише ускликом *Живјео Краљ! Живјели!* Последње овога дјеча су раздавани бонбони и колачи, а у 12 часова, у подне, изашла су из Двора, гдје су их наставници распустили кућама. Ова свечаност дјечаје прослава стогодишњице устанка остаће дуго у успомени њиховој.

Књижевни огласи

Наша књига, **СЛИКЕ ИЗ ПРОШЛОСТИ ЦЕКЛИНА**, била је доштампана још у новембру прошле године, али силом околности није могла ући у промет све до данас, нити смо могли њом задовљити претплатнике њене. Сад је књига поново штампана, и овјем дајемо на знање свијема и свакоме: да је ступила у промет и да ју може сваки, ко хоће, купити.

Књига је велика 19 штамп. табака осмине (XII—286 стр.), а цијена јој је 4 круна.

Без сумње, наши пријатељи и познаници знаду, каквог је и коликог труда и

трошка стала нас ова наша књига; па, знајући то, увјерени смо, да ће се својски заузети сваки у својој средини, да нас потпомогну са што већом претплатом; и ко год буде знао то, увидјеће, да је цијена књизи врло умјерена, и да умјеренија није могла бити. Ми нијесмо жалили труда ни трошка, да књига буде што боља и лепша. То смо све чинили из чистог родољубља и из увјерења, да ће нас у овом тешком подухвату потпомоћи пријатељи наши и књиге уопште.

Дајући овај оглас, молимо наше пријатеље и познанике, пријатеље књиге и књижевног напретка; молимо свакога, ко љуби и поштује достојна дјела својих и других предака: да се нас овом приликом сјете, те да нам помогне својом и другијех претплатом.

Књига је штампана у малом броју, за то, ко ју жељи имати, нека похита с претплатом. Скупљачима, осим захвалности, дајемо 10% рата у књигама или новцу, а књижевима уобичајени радат. Новац и писма треба шилати на адресу: *Андрија Јовићкић, упр. учитељ Ријека (Montenegro)*.

По пријему претплате одмах разашљемо в књиге.

Унапријед благодаримосвакоме, ко нам овом приликом и најмање помоћи укаже.

Ријека, 2 марта 1904 г.

С поштовањем

Андрија Јовићкић и Михаил Стругар,
ријечки учитељи.

Од „*Мале Библиотеке*“ изишле су ове најновије свеске: Свеска 69 (број III, за 1904 год.) Свеска 70 (број IV, за 1904 год.) У свески 69 штампане су талијанске приповијетке, у пријеву С. А. Поповића. 1) М. Серато: „Дона Паола“. — 2) Е. Кастиљово: „Нинетин Божик“. — Ђ. Верга: „Имане“. У 70 свески штампане су „Скице“ др. Светислава Стефановића: 1) „Чича Милојева философија“. — 2) „Међу сном и јавом“. — 3) „Саможивост бјезде“. 4) „Јача него љубав“. 5) „Дуталице“ а) Гавра „говодена врата“ б) Сима Упреж. в) Газа-Тодор. г) Луди Миливој. — 6) „О. Христе Спаситељу, гдје си?“ — 7) „Материна жртва“. У а ове свеске напашао је и „*Пријемљ*“, прилог *Мале Библиотеке* бр. III и број IV. — У наредним свескама „*Мале Библиотеке*“ изиће они радови: „Ричард III“ Тригодија у чет чинова од Вилеама Шекспира, у пријеву др. Лазе Костића. — „С бојног и љубавног поља“. Пригодне приче од Марка Цара. — „Надичје Живота“. Скице из Анатомије од И. Е. Поринког, у пријеву Г. П. Ив. — „Јексик-Адија“. Приповијетка Стевана Сремца.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

IV-та редовна главна скупштина Прве Никшићске Штедионице.

У четвртак 29 јануара одржана је IV-та редовна Главна Скупштина Прве Никшићске Штедионице у просторном локалу г. Ивана Вујице, који га је за тај састанак већ драгољубно уступио. Већ у 9½ сати било је околу 110 акционара на окупу, тако, да су могли отпочети савјетовања, ранијим позивом заказана.

Скупштина је присуствовао г. вој. Ђуро Петровић, као изасланик Високе Владе; даље: Председник г. поп Ђока Мијушковић, сви чланови Управе, Равнатељства и Надзорног Одбора.

По прочитању имена присутних акционара, изабрани су за перовоће скупштинског записника г. оф. Радован Мијушковић и Неђељко Вујачић; а затим је председник кратко, али јасно и до бродошлицом повдравио Скупштину и г. вој. Ђура Петровића, изасланика Високе Владе. Његов лијепи говор пропраћен је бурним: „Живјео Господар!“

На се прешло на дневни ред: Г. Милан Сабљић разјашњава биланс за 1903 год., из кога видимо ове пунонаведне резултате:

Од почетка рада штедионице — од 13 марта 1901 год. — уплаћено је за акције круна 98.571.34 хелера.

Од домаћег новца, који су људи улагали на добит, било је 31 дек. Кр. 79.381.26 хелера.

Са стране било је новаца — највише из Српске Банке у Загребу, а затим из г. Корнелија Горуша из Трста 31 дек. Кр. 66.303.95.

Са свим новцем, којим је Штедионица руководила у току 1903 год., остало је у нареду још 31 дек. Круна 252.932.20 и у каси готових новца кр. 19.108.30

Али овај новац није се затекао у каси с тога, што се не би могао издати на зајам, но је новац овај — 30.000 Кр. — дошао на улог од Књ. Министарства финансија дан два пред 31 децембра.

На сав издати новац на зајмове зарађено је за прошлу годину

Интереса	Круна 20.586.72
Провизије	„ 5.365.92
Разни г. прихода	„ 1.729.02
Свега Кр.	27.881.66

Од тога је потрошено:

За интерес на страни	Кр. 3.118.80
новац	
за интерес на домаћи	Кр. 1.851.62
новац	
Плате: књиговођа, писару	
и послужитељу; огријев,	
освјетљење, канц. прибор	
и друго	Кр. 3.071.34
Свега Кр.	8.041.76

Чист добитак за 1903 годину је Кр. 16.086.74 и то по одбитку кр. 3.753.16 које се преносе за 1904 год. а наплаћене су у 1903 год.

Кад се к овоме дода добит за прошле 2 године Кр. 8444.05 — излази, да Штедионица има зарађених до данас Кр. 24.530.79.

За тим је пословођа, г. Симо Шобајић, у главном ивино кретања појединих грана рада Управе: За 1903 год. било је 1.137 молбеница за зајам, са укупним потраживањем од Кр. 400.555 — од чега је издато Кр. 197.425 — већином у Никшићској Нахији. Но како није Штедионица могла у довољном броју одговорити изаскивању новаца, Управа се постарала, те је на својеручне признанице добила до 40.000 Кр на страни и колико-толико подмиравала потребу овог окружења. Но исто тако је — према силама својим — удовољила и многим вајмогражицима изван ове Нахије.

Протеста ва неуредне дужнике било је, сразјерно, врло мало. Ни једном дужнику се није имаће продало за дуг Штедионици, нити је присиљен био на исплату одједанпут; а то све благодареним Нег. Кр. Височаству Књаза—Господару, који је нарочитим повластицама олакшао Штедионици пут за напредан рад. У исто вријеме — вели се у извјештају — нема Штедионица дуга, ва који би се могло рећи да је несигуран. — Даље јавља, да ће наручне акције до који дан бити готове и да ће се на врху треће године — 15 марта ове год. раздати као потпуно уплаћене — пошто се добит раздијели по акцијама и дода као уплата на исте.

На завршетку свог извјештаја подноси Скупштина предлог Упр. Одбора, да се г. Милану Јовановићу и Милану Сабљићу да од овогодишње добити по Кр. 200 — а Јакову Мијушковићу и Јанку Ковачевићу по Кр. 10, — што је Скупштина, по поименичном гласању усвојила.

(Свршило се).

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цотинь, 12 марта.

— Госп. Лазар Мијушковић, министар финансија, отпутовао је у иностранство. За вријеме његовог одсуства ваступаће га госп. Шпиро Огњеновић, шеф управног одјељења.

— Црногорска колонија у Риму, предвођена од стране г. Евгенија Поповића, књ. генералног консула, изразила је књазу Урусову, царско-руском амбасадору, уз жељу за сјајан успјех руског оружја, братске осјећаје и симпатије, које гаји према Русији, на чему јој је Његово Императорско Величанство Цар Никола благоволио, преко Свог Амбасадора, изјавити Своју високу благодарност.

(Из Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори) Вриједни пододбор друштвени у Никшићу живје ради око наплаћивања раније уписане чланарине, и већ је досад наплаћену чланарину од круна 730. депоновао у I. Никшићској Штедионици, гдје је и друга друштвених капитал дат на приплод. Кад се и остатак уписане чланарине покупи, Уповава ће на овоме мјесту објавити имена чланова друштвених, уписаних код пододбора у Никшићу.

У исто вријеме умовљавају се и пододбори у другим мјестима — осим подгоричког који је то већ учинио — да резултат досадашњег уписа изволе јавити друштвеној Управи, како би се на доскорашњој првој и главној годишњој скупштини могли изнијети сређени рачуни друштвени за прошлу годину.

На успону за пок. *Божом*, рано преминулим сином г. др. Ива Банца, а у мјесто вијенца, извољеше у фонд друштвених приложити: пошт. породица г. др. Б. Перезића 20 круна, а г. Урош Марић, апотекар, 10 круна. Хвала приложницима!

(Захвалност). *Иво Шупић Пејовић* преко овдашње Управе центр. казн. завода покљонио је седамнајесторица најсиромашнијих затвореника по једну копуљу, на чему му Управа у име своје и обдарених захваљује.

Подгорица, 8 јан. 1904 г.

Управа центр. казн. Завода.

(Прогноза времена за март.) — Само дани у првој трећини мјесеца, а још вше око 16. и 18. марта, имају јаке услове за кишу, снијег, бурне вјетрове и т. д., а у неколико још и 31 март; иначе овај мјесец нам обећава у својој пошљедњој трећини (од 20 до 30.) лијепе, ведре, при крају мјесеца топле прољетне дане.

Мјесец је у близини земље 16. марта, али му одстојање није баш сасвим минимал-

но (360.920 км.). Април обећава више влаге у првој (до 16.), него у другој половини, а и мај биће доста влажан, особито на неколико дана послје Спасов-дана.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

Рат између Русије и Јапана.

ПЕТРОГРАД, 8 марта. — Генерал Флуг јавља, да није истина, да је руска контра-торпедњача „Скопа“ пред Портартуром потонула.

ТОКИЈО, 8 марта. — Јапански парламент је отворен. У престоној се бесједи каже, како је Јапан успјед неискрености у преговорима са стране Русије, био приморао латати се оружја.

ПЕТРОГРАД, 8 марта. — Генерал Ливевић издао је наредбу мандурским трупама, у којој препоручује, да живе у пријатељству с Китајцима.

КАНЕЈА, 8 марта. — Руска крстарица „Аурора“ са три торпедњаче оставила је залив Суда. Исто тако је отпловила и оклопњача „Ослабља“, али се не вна куда.

ПЕТРОГРАД, 8 марта. — Капетан Ивков осуђен је на смрт и данас је погубљен што је Јапанцима издао план организације руске војске.

ЧИФУ, 9 марта. — Китајска Пеијанг-ескадра дошла је овамо и поћи ће у Ниучванг, чим ријека буде слободна од леда.

ПЕТРОГРАД, 9 марта. — Званично се јавља, да је према извјештају генерала Жилинског из Мукдена стање војске добро и да нема никакве болести. Код Удими потукло је 70 руских коњаника 100 Хунхуа. Из Анцу-а се јавља, да је Цингјанг окупиран од јапанске пјешадије и артиљерије. Недавно искрцало се је у Чиванпу 13 непријатељских престова. Није истина, да се сиремају искрцавања и на другим мјестима обале.

ИРКУТСК, 9 марта. — Куропаткин стигао је овамо и одмах продужио пут на станицу Бајкал.

ПЕТРОГРАД, 10 марта. — Званично се јавља, да су се прошле ноћи јапанске торпедњаче појавиле пред Портартуром и да су биле предусретнуте огњем с руских лађа и батерија. У 4 сата изјутра напад је поновљен, а у 9 сати нападоше унутрашњи пристан; резултат атаке непознат је.

— Алексјејев јавља из Мукдена: на вијест да су два јапанска ескадрона стигла у Пакчуан, послато је 4 марта, 300 људи кавалерије, да Јапанцима спријече прелазак преко р. Макчуана. Чим су они стигли, Јапанци су одступили према Анцу. Јапанска коњица је 6 о. м. заузела Јенпијанг.

ПЕТРОГРАД 10 марта. — Алексјејев јавља Цару из Мукдена од 9 марта: командант портартурске флоте јавља, да су се око повоћи двије јапанске торпедњаче примале спољашњем заливу, али су биле опажене помоћу електричне свјетлости и дочекане пљомбом како са батерија, тако и са топовњача „Бобра“ и „Огњакног“, због чега се торпедњаче одмах удалише. Друга атака у 4 сата изјутра од три одјељења јапанске флоте — одбијена је. Дању се опет Јапанци приближише и испалише сто метака на Портартур, а сто и осам против околних тврђава. Наши су топови гађали врло добро. Око 10 сати једна наша граната погодила је непријатељску оклопњачу, која се удали. У 11. сати прије подне лађе непријатељске пробоше дуж спољашњег залива и удалише се без да нападају нашу ескадру. За вријеме бомбардовања на обали је погинало 5 војника, а ранено их је 10.

ПЕТРОГРАД, 12 мар. — Генерал Флуг јавља из Мукдена, да су намишљене вијести енглеске, према

којима су тобоже Јапанци пријешли ријеку Татунг, па да им је сада пут слободан према кланцу Мотијен. Исто тако неистинити су изјештаји о бојевима код Портатура, као и о биткама код Сенчоена. Руска агенција јавља из Љаојанга, да се одјелење генерала Мишченка налази у сјеверној Кореји. Један дио његове војске, који рекогносцира око Авдекона није имао потковице дана никаквог сукоба с Јапанцима.

ПЕТРОГРАД, 13 марта. — „Правитељ. Вјесник“ јавља: шеф ђенералног штаба, ђенерал-ађутант Сахаров именован је за министра војног.

ТОКИЈО, 13 марта. — „Рајтер“ јавља, да се рапорат адмирала Тога о боју код Портатура 8 марта у свему слаже с оним, што су Руси о томе јавили; лађе јапанске нијесу оштећене.

ГИБРАЛТАР, 8 марта. — Гувернер је давао свечан ручак у част доласка цара Вилхелма. Цар Вилхелм је за ручком напио здравицу енглеском Краљу. Гувернер је одговорио, желећи цару да му пут буде срећан.

ДУБЛИН, 9 марта. — Њемачки параброд „Мона“ сударио се с енглеским парабродом „Ледкејрес“. „Мона“ је јако оштећен. „Ледкејрес“ је потонуо. Удалили су се 22 особе.

ЦАРИГРАД, 10 марта. — Валије у Пећи и Приврелу извијештени су, да се укида нова дација на живо. У Љуму послана су појачања.

ПЕТРОГРАД, 10 марта. — Из Ашабада се јавља, да је емир афганистански отрован.

РИМ, 11 марта. — Краљ у пратњи министра Титонија поћа ће у суботу у Неапољ, да ту повдари цара Вилхелма.

НАПУЉ, 12 марта. — Цар Вилхелм стигао је на свом броду у Неапољ. Дочекал је пуцањем топова с италијанске ескадре.

ЦАРИГРАД, 12 марта. — у меморандуму, што су га 6 о. м. Порти предали посланици Русије и Аустро Угарске изјављује се жаљење, што се Порта нећка да прими најбитније захтјеве споразумних велосила, нарочито што чини сметње односно ђенерала де Ђорџиса и њему прадјелених официра. Посланици траже, да Порта потпуно прими одлуке договора у Мирцштеугу и чине је одговорном за пошљедице. Односно арбаашких округа посланици стоје на том привциду, да жандармеријске реформе у тим окружњима могу бити изведене једино помоћу официра од велосила, а то опет ништа Порти не смета, да предузме све мјере, којима ће ту успоставити мир и ред.

РИМ, 12 марта. — Рањоти Гарибади изјављује, да би сад словенски конгрес био бевкористан, а можда и опасан, с тога се тај конгрес ва сад одлаже, а састаће се можда доцније гдјегод изван Италије.

СОФИЈА, 12 марта. — Борис Сарафов стигао је овамо.

ЦАРИГРАД, 13 марта. — Четири батаљона отпутовали су из Битоља у мјеста, гдје је арбаашки покрет.

НЕАПОЉ, 13 марта. — Јутрос је цар Вилхелм учинио излет на Капри; свуда је дочекал срдачно.

БИОГРАД, 13 марта. — Апелациони суд повратио је ствар Петровијевићеву првостепеном суду, да се поново суди.

Одбор руско-српског братимљења, који је састављен из свијех стадежа, извао је проглас, којим повива Србе, да саставе легију од 500 људи, који ће учествовати у руско-јапанском рату.

О Б Ј А В А.

Руј Катунско — Ријечке, Зетско — Брдске и Примор-

ско — Црмничке области инкантираће се у уторник 30. марта о. г. на Ријечи.

Руј мора бити добро зелен, просијат и чист без икакве смјесе, и мостре и тога биће изложене у канцеларији општинске Управе на Ријечи.

Ови инканти биће дати посебно за сваку област или уједно, према понуди купаца.

Народ ће прелавати свој руј закупницима од 15 авг. 1904. до 1 марта 1905 год. а у мјестима: Подгорица, Ријека Вир и Сељане, у којим мјестима закупници дужни су држати отворене магацине за горе одређено вријеме и руј пароду одмах измиривати. Закупник има право, да не прими онај руј, који му не би био предат на магацин до 1 марта 1905 год., као год и онај руј, који не би био уређен по мостри. Одбијени руј не би се смио никоме продавати до 1 марта 1905 године.

Народ не смије никоме другоме, осим закупницима, руј продавати. Ко би се ухватио, да га је другоме продао, платиће закупнику глобу онолико, колико продата количина руја изнесе по утврђеној цијени.

Контрат ће се дати ономе, који понуди највећу цијену, по коју ће руј од народа куповати.

Закупник дужан је положити кауцију, било у новцу, било у непокретностима у износу од 15% — ако је црногорски поданик — ако је страни 30% од претпостављене вриједности руја.

Они који желе инкантирати, морају се пријавити у канцеларији општинске Управе на Ријечи, у горе назначени дан, гдје ће се држати лицитација од 3—5 сати послје

П. Бр. 1226. Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дјела, 12. марта 1904. год. на Цетињу.

Службене Објаве.

О Г Л А С.

Износи се на јавну продају дољеописана непокретност Ђока Велашева Илића из Пожара, која је проијењена кр. 1320.

Продаја ће се извршити у канцеларији овога Суда.

За продају се одређују три рока: прва на 2. априла, други на 2. маја а трећи на 2. јуна 1904, у 10 сати прије подне.

На прва два рока неће се непокретност продати испод проијењене вриједности, а на трећем и ниже, али никако испод $\frac{2}{3}$ проијењене вриједности.

Сваки је лицитант дужан положити јемство од 10% од проијењене вриједности.

Повивају се сви они, те имају на непокретност какио реално право, дужни кови повјериоца и они који имају право прече купње, да се пријаве Суду прије прве продаје.

Опис непокретности: Поред воде „Ђесковаца“ од сјеверне стране: баштане рала 2, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$ и 11 □ м., ливаде $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ и $\frac{1}{16}$

од косе, шљивјака 160 □ м. и 7 листосјека; граници: од сјевера дужникомом, који је заставио за дуг црковни, лашњакот Луке Рњичина и другим, од истока врхом греде „Ордујина“ и дишњацима: пона Јагоша и Спасоја Секулина, од југа Божине Радованова, пона Јагоша, Спасоја Секулина и других, и водопојем „Ђесковцима“, а од запада комуницом севском.

У поменутиим границама, а осим означеног простора спада кућа дужникава и аконито рало и нешто удута и земљишта Марка Рњичина и Павла Радованова.

Број 147.

Борачина, 2 марта 1904.

Кап. Дамјан Перовић.

Р. 211

Бр. 45

1—1

Приватне објаве.

Прва Никшићска Штедионица даје на знање акционарима и осталима, који имају везу са Штедионицом, да су штедионички повјереници:

за Цетиње г. Ђуро Ш. Андрић, главни

благотворништво и телеграф; за Ријеку г. Нико П. Ђаљевић, трговац;

за Даниловград г. Токо Ђуровић, капетан

финанције; за Улицу г. Филип Ђурашковић, капетан

финанције; за Шавник г. Никола Неимаровић, капетан

финанције; за Грахово г. Коман. Сава Ковачевић и

за Буан и околицу г. Милан Цероваћ, трговац.

Посредством наведене г. г. повјереника вршиће за ова мјеста Штедионица своје

послове. Управа.

Р. 86

Број 25

1—1

Име

СИНГЕР

постало је за

шиваће стројеве

Париз 1900. Grand Prix.

на темељу свјетског гласа, којег је творница кроз 50 година савјесним радом прибавила, јамством за најбољи материјал и уворну конструкцију.

То је равлог ради којег покушавају многи други творичари и трговци шиваћих стројева са, по нама изданим именима, као на пр. „Centrall-Bobbin“ и под именом „Singer“ — распродавати их.

Не дати се с тога на овај начин заваравати, већ код купње шиваћег строја увијек упитати, да ли дотични строј из наше творнице проивлави, а са нијечним се одговором нека нико не задовољи.

Сингер Со. шиваћих стројева Дион. Друштво.

Цетиње, 10. марта.

Ристо Рундо

директор.

Р. 114

Ба. 26

1—8

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом смрти нашег нигда незаборављеног мужа, односно оца и свекра

Стана Велашевића,

који се у 60 тој години свога живота пресели у вјечност, за особиту дужност сматрамо најсрдачније благодарити свима онима, који лично, телеграфски или писмено своје саучешће изволише изјавити нам

Свесрдно такође захваљујемо господи свештеницима на свечаном опиједу и погребу, као и господи учитељима ждребаоничким, који с ђацима увеличаше спровод.

Од свега срца и душе такође благодаримо свима нашим пријатељима, кумовима, грађанству вароши Данилова-града, риџацима и племенацима, који драгог нам покојника с нама оплакаше и до вјечне му куће допратише, чим нам за доста жалост ублажише.

Данилов-град, 26 фебр. 1904.

О ж а л о ш њ и:

супруга: Пекипа; синови: Тодор, Живо и Васо; шћер: Милица; снаха: Плавна са осталом родбином.

Р. 117

Бр. 27

1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Под притиском големе туге и жалости, која нас задеси смрћу нашег нигда незаборављеног сина, односно мужа, оца, брата и ђевера

ПЕРА ЛУКИНА ПОЧЕКА,

који се пресели у вјечност 5. марта, послје дугог и тешког боловања, у 33-тој години свога живота — сматрамо за дужност овим путем изјавити своју благодарност свима онима, који болесника при боловању посјеђаваху, као и при спроводу који присуствоваше.

Особита нек је хвала мјесном обласном љекару на његовом свакодневном заузимању, који не жаљаше труда да нам милосрдног покојника из чалусти смрти отргне.

Хвала мјесном свештенству на првршеном опиједу.

Срдечно захваљујемо новоустановљеном „Западнојској Превоском и Тамбурашким Друштву“ које спровод својим присуством увелича, онако дивно оноја и покојнику потоњу пошту као своје другу одаде.

Неизмијерна хвала грађанству вароши Цетиња обојег пола на њиховом присуству, као и Ђеклићима и Груђанима.

Вјечита и братска хвала браћи Двоокрајцима, који у великом броју дјеше, покојника братски ожалеше и матери асмији предадоше.

Хвала свима онима, који нам телеграфски, писмено или лично своја саучешћа у нашој жалости указаше.

Цетиње, 8 марта 1904 год.

О ж а л о ш њ и:

Мајка: Стане; супруга: Кате; шћера: Милица и Љубица; брат: Нико; сестра: Ике; снаха: Сонка са цијелом родбином.

Р. 188

Бр. 28

1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

У неизмијерној тузи, која нас задеси приликом смрти нашег нигда непрежаљеног супруга, односно оца и брата

Риста 3. Вујовића трговца,

који се 27 фебруара т. г. пресели у вјечност у 50 години свога живота, — сматрамо за особиту своју дужност, да најсрдачније захвалимо: грађанству Данилова града, Главичанима, Пажићанима, Ладивићима, Грдићанима, Туриочанима и Слдојевцима.

Срдчна хвала кумовима, пријатељима, рођацима и познаницима покојниковим, из Подгорице, Цетиња, Никшића и Служа, који лично дођоше и присуствоваше погребу.

Вјечита хвала и благодарност свијема онима, који нам у нашој пре големој жалости било писмено, или телеграфично своја саучешћа изјавише, и с тим нам наш бэл и лузу за драгим и незаборављеним покојником у неколико олакшаше и ублажише.

Даниловград, 3 марта 1904 год.

О ж а л о ш њ и:

супруга, Милица; син, Ђорџија; шћер, Софија брат Токо са осталом родбином.

Р. 129

Бр. 29

1—1

О Б Ј А В А.

Час ми је јавити поштованој публици, како овде тако и унутрашњости, да сам обновио моју обућарску радњу и исту снабдио са најбољом робом. Гарантирамо како за робу, тако и за израву.

Цетиње, 10. марта 1904

Ристо Рундо, обућар и директор филијале кумпанје Сингер.

Р. 44

Бр. 30

1—5